

2008: onderzoek 58 potentiële monumenten Bergen

Objectnaam	RK Kerk HH Paulus en Petruskerk
Adres	Dorpsstraat 20
Plaats	Bergen
Postcode	
Kad.nr.	
Architect	J.C. Leyen
Bouwjaar	1922
Type monument	Kerk

Het forse formaat van de Rooms Katholieke Petrus- en Pauluskerk zal te danken zijn aan het feit dat de kerk gebouwd werd in een tijd dat Bergen snel groeide. De plattegrond van de kerk is die van een kruiskerk, met een transept tussen koor en middenschip. Een gebruikelijke opzet voor katholieke kerken. Opvallend in deze kerk is de breedte van het transept en dientengevolge ook de kruising tussen middenschip en transept. Daarnaast valt op dat een grote toren ontbreekt.

De kerk is opgetrokken in een lichte steen in staand verband op een donkere plint. Siermetselwerk is toegepast onder de dakranden, in spaarvelden en de halfronde absis. Aan de voorgevel zijn twee beelden op de hoeken twee beelden geplaatst, van Petrus en Paulus. De ramen zijn spits en zijn voorzien van gekleurd glas-in-lood. In het koor zijn bijbelse voorstellingen in het glas-in-lood uitgebeeld. De dakschilden zijn gedekt met leien. Op de kruising van middenschip en transept is een kruisingstorentje gesitueerd.

Waardestelling

1. Architectuurhistorisch

De kerk is een ontwerp van J.C. Leijen. Van zijn hand is onder meer ook restaurant Duinvermaak aan het einde van de Breelaan, het huizenblok aan de Karel de Grotelaan 11-17 en de school aan de Loudelsweg 38 en het voormalig VVV-kantoor, Oude Prinsweg 25.

Het ontwerp voor de huidige kerk dateert uit 1922. In een eerder ontwerp uit hetzelfde jaar was in de voorgevel de toren van de kerk die er al stond geïncorporeerd. Van dat plan werd afgezien en in het nieuwe ontwerp, zoals het ook is uitgevoerd, kreeg de voorgevel een modernere vormgeving. De oude toren kwam te vervallen, maar een nieuwe is er nooit voor teruggekomen.

Er hebben zich geen structurele wijzigingen voorgedaan. Bij de zij-ingang is in 1986 een hellingbaan gemaakt. In 1988 is een aanbouw gerealiseerd aan de achterzijde ten behoeve van een sociaal centrum.

Het interieur wordt gekenmerkt door schoon metselwerk. Langs de binnenmuren zijn fresco's geschilderd met een kruiswegstatie door de Bergense kunstenaar Jaap Min.

2. Cultuurhistorisch

De eerste Petrus en Pauluskerk is de middeleeuwse kerk die nu bekend is onder de naam Ruinekerk. Deze kerk kwam in handen van de Hervormde gemeente. Voor de katholieken werd een schuilkerk opgericht aan de Oosterweg, totdat in 1810 een kerk aan de Dorpsstraat werd gerealiseerd. Nadat deze in 1867 was vervangen, werd in 1923 de huidige kerk opgericht.

3. Stedenbouwkundig / Situationeel

De kerk en de pastorie zijn gelegen in het centrum van Bergen, net buiten het beschermde dorpsgezicht. Het ensemble wordt omringd door groot stuk grond met landschappelijke aanleg

4. Gaafheid

De kerk heeft een aanbouw aan de achterzijde maar is voor het overige ongeschonden.

5. Zeldzaamheid

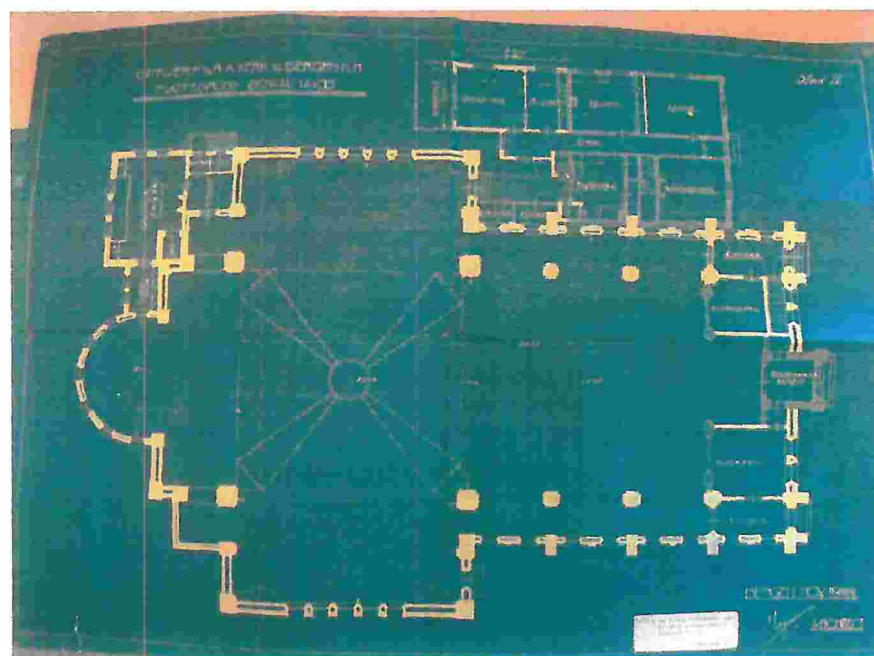
Geen opmerkingen.

Advies

De kerk bezit een hoge architectuur- en cultuurhistorische waarde als kerkgebouw naar ontwerp van de Bergense architect Leyen. Het is een fors gebouw in grotendeels gave toestand.

Geadviseerd wordt het object aan te wijzen als gemeentelijk monument tezamen met de aangrenzende pastorie, waarbij de aanbouw uit de jaren tachtig van de vorige eeuw van ondergeschikt belang is.

Bijlage 1

A
A

Afb 1 en 2 Situatie 2007
Afb 3 Ontwerptekening 1922 Voorgevel gewijzigd uitgevoerd.

Objectnaam	pastorie
Adres	Dorpsstraat 20
Plaats	Bergen
Postcode	
Kad.nr.	
Architect	Th. Asseler
Bouwjaar	1871
Type monument	pastorie

De pastorie is van eerdere datum dan de kerk zelf. Dit heeft te maken met het feit dat op de huidige kerk meerdere voorgangers heeft gekend.

De pastorie is in eerste opzet opgetrokken op vierkante plattegrond, met een verdieping en een bouwlaag onder een met grijze tuiles du nord gedekt afgeplat schilddak. Het gebouw is opgetrokken in rode baksteen. De voorgevel is drie vensterassen breed met bakstenen bloklisenen op de hoeken en tussen de vensterassen. Verder is er siermetselwerk van rode en gele baksteen toegepast onder de daklijst en in de hanenkammen boven de vensters. De houten kozijnen bevatten ramen met houten roede-verdelingen en zijn op de begane grond voorzien van glas-in-lood in de bovenlichten. De kozijnen hebben licht getoogde bovendorpels.

Waardstelling

1. Architectuurhistorisch

Architect is Th. Asseler (1823-1879). De pastorie is in 1941 verbouwd en uitgebreid met een aanbouw naar achteren. De aanblik vanaf de Dorpsstraat is zodoende onaangetast. De verbouwing betrof het vernieuwen van de trappen, het vernieuwen van de vloer in de bijkeuken en het realiseren van de

badkamer. Later is blijkbaar ook een dakkapel geplaatst in de zijgevel. Ook de entreedeur is niet oorspronkelijk. Een voorname deur is hier vervuld voor een standaardformaat deur met een smal raam terzijde.

Het interieur bezit nog diverse details uit de bouwtijd, waaronder stucplafonds aanwezig en een schouw.

2. Cultuurhistorisch

De cultuurhistorische waarde van pastorie wordt voornamelijk bepaald door de samenhang met de kerk.

3. Stedenbouwkundig / Situationeel

De kerk en de pastorie zijn gelegen in het centrum van Bergen, net buiten het beschermde dorpsgezicht. Het ensemble wordt omringd door een groot stuk grond.

4. Gaafheid

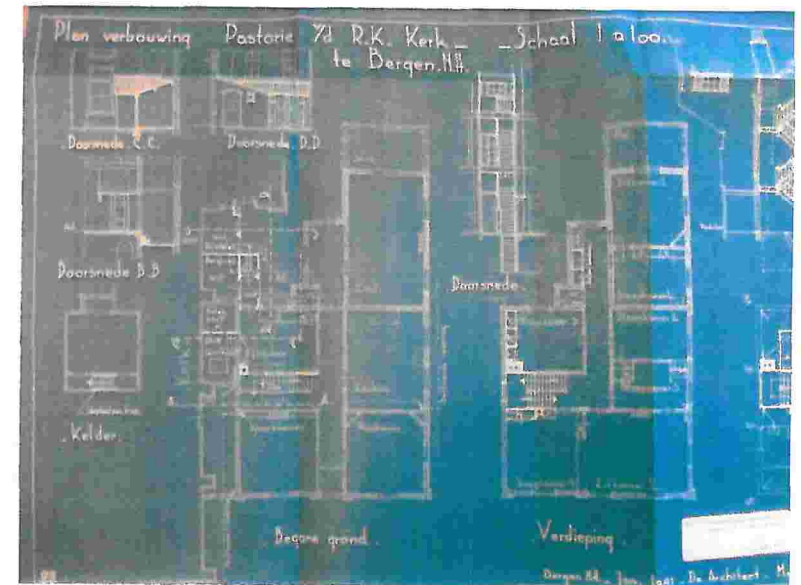
Het gebouw is uitgebreid en er hebben zich enkele wijzigingen voorgedaan, maar in hoofdopzet is de pastorie overwegend ongeschonden.

5. Zeldzaamheid

Advies

Het object bezit cultuur- en architectuurhistorische waarde als pastorie behorend bij de Petrus- en Pauluskerk en is hoofdopzet redelijk gaaf bewaard.

Geadviseerd wordt de pastorie aan te wijzen als gemeentelijk monument, tezamen met de naastgelegen kerk.

Afb 1 Situatie 2007
Afb 2 Bouwtekening wijziging 1941
Afb 3 Interieur 2007

Bijlage 2

Stichting Behoud Bouwkunst Bergen

Ursulinenlaan 54, 1861 SP Bergen NH

Het College van Burgemeester en Wethouders
Postbus 175
1860 AD Bergen

Postbus: Ontw

ZAAKNUMMER: 1320000461

Betreft: Aanvraag monumentenstatus Petrus en Pauluskerk.

Datum: 28 februari 2013

Geacht College,

Graag vragen wij uw aandacht voor een belangrijk gebouw in de dorpskern van Bergen, waarvan de toekomst en het voortbestaan onzeker lijkt. Het gaat om de Petrus en Paulus kerk aan de Dorpsstraat. Zoals u weet hebben veel kerken te kampen met een afnemend ledental. Hoewel daar op dit moment bij de Petrus en Pauluskerk geen specifieke duidelijkheid over is, willen wij toch al op voorhand onze zorg uitspreken over dit zeer beeldbepalende gebouw in de dorpskern van Bergen en aandringen op het beschermen daarvan.

Leegstand van een gebouw als de Petrus en Pauluskerk kan leiden tot een bedreiging en mogelijk zelfs sloop, als er niet tijdig van gemeentewege wordt gestuurd. De Stichting Behoud Bouwkunst Bergen (SBBB) uit haar bezorgdheid in deze brief en hoopt dat U die zorg deelt en zo nodig ter zake actie wilt ondernemen.

In dit verband maken wij u er ook nog eens op attent, dat aan u enige jaren geleden een rapport is aangeboden betreffende 56 potentiële monumentwaardige panden. De toenmalige Commissie Cultuurhistorische kwaliteit (CCK), heeft destijds een inventarisatie verricht van de meest waardevolle objecten in de voormalige gemeente Bergen, een zogenaamde "topselectie". Het is rond 2005 aan het toenmalige college aangeboden, omdat er in de voormalige gemeente Bergen nog geen gemeentelijke monumentenlijst bestond. Voor zover wij weten zijn naar aanleiding van dit rapport alleen die objecten als toekomstig monument aangeboden, waarvan de eigenaren geen bezwaar tegen aanwijzing hadden. Dit laatste wekt bij ons de indruk dat er bestuurlijk geen uitgesproken eigen visie op de waardevolle panden in de gemeente Bergen bestaat. Terwijl juist een aantal cruciale panden zo belangrijk is voor de identiteit van de gemeente Bergen. Een object als de Petrus en Pauluskerk is daarvan een duidelijk voorbeeld.

Het kerkgebouw beschikt over een groot aantal vierkierkante meters die elders niet gemakkelijk beschikbaar komen; nieuwbouw is in deze moeizame tijd niet logisch. De kerk biedt mogelijkheden voor vergaderen, voor bijeenkomen, voor zaalruimte, evenementen e.d.

Het zou passen in het rijks- en provinciale beleid dat tegenwoordig gevoerd wordt, als bij betrokken bestuurders aangedrongen wordt op eventuele herbestemming van het bestaande gebouw.

Wij verzoeken u in dit verband de Petrus en Pauluskerk zo spoedig mogelijk op de gemeentelijke monumentenlijst te plaatsen.

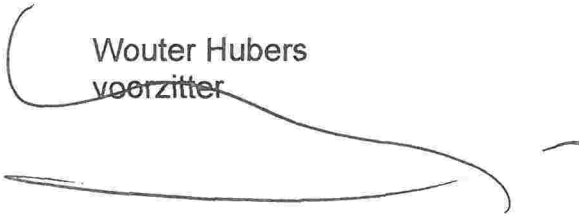
Wij kunnen onze motivering hiervoor als volgt nog nader architectuurhistorisch onderbouwen:

Het gebouwencomplex van Petrus en Pauluskerk met bijbehorende pastorie aan de Dorpsstraat 20 in Bergen is van algemeen cultuurhistorisch belang vanwege de architectuurhistorische waarde. Die waarde is er voor de kerk als voorbeeld van traditionele kerkenbouw uit de jaren '20 van de 20ste eeuw en voor de pastorie als voorbeeld van een pastorie gebouwd in eclectische stijl. De verscheidenheid in architectuurstijl tussen de beide zo verweven panden is bijzonder vanwege de daar aan verbonden geschiedenis. Het kerkontwerp van J.C. Leyen is interessant als product van deze befaamde Bergense architect, die in Bergen veel beeldbepalende objecten ontwierp, waarvan er helaas al enkele zijn verdwenen. De kerk en pastorie bezitten verder als markant gebouwencomplex een belangrijke en dominante stedenbouwkundige waarde in de oude dorpskern, niet in de laatste plaats vanwege de mooie groene tuin rondom en de ruimte aan de Dorpsstraat. De bijzondere en ambachtelijk uitgevoerde details aan dit gebouwencomplex bezitten dan ook een grote ambachtelijke waarde (schilderkunst, glas-in-lood, sculptuur). In dit verband dient nog speciaal gewezen te worden op de door de Bergens kunstenaar Jaap Min geschilderde Kruisweg Statie.

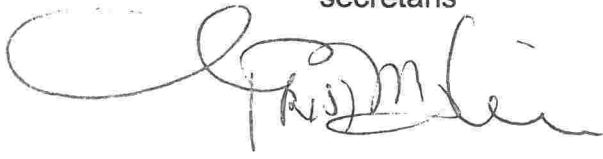
Wij hopen op een positieve reactie uwerzijds en groeten u.

Met vriendelijke groeten

Wouter Hubers
voorzitter

Iris Mahieu
secretaris

i.a.a. Stichting Mr. Frits Zeiler

Bijlage 3

Advies van de COMMISSIE voor CULTUURHISTORISCHE KWALITEIT (CCK)

Inzake het onderzoek naar aanwijzing tot gemeentelijk monument(en) van de Petrus en Paulus kerk en Pastorie, Dorpsstraat te Bergen-NH

Aan het College van Bergen-NH

Maandag 8 juli 2013

Op 17 mei en op 1 juli 2013 heeft de commissie zich gebogen over de vraag of de Kerk en Pastorie moeten worden aangewezen tot Gemeentelijk monument, conform verzoek aan het college van de Stichting Behoud Bouwkunst Bergen aan het college.

De commissie heeft gesproken met de eigenaren van de objecten, in de persoon van de heer Geel van het Bisdom en de heer Stoop van het parochiebestuur. Zij heeft kennis genomen van het feit dat er wordt gezocht naar een nieuwe (aanvullende) bestemming om het bestaan van de gebouwen en de parochie te kunnen continueren.

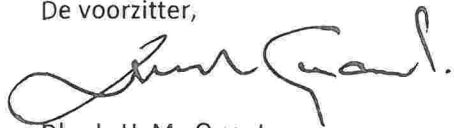
Voor de commissie geldt het cultuur- en architectuurhistorisch belang van de kerk en de pastorie in het dorp. Een aantal jaren geleden is dit belang al onderzocht en is er positief geadviseerd.* Er is geen reden voor de commissie om hier van af te wijken: zij sluit zich nog geheel aan bij de beschrijving, toetsing en de daaruit vloeiende conclusie om positief aan te wijzen.

De commissie adviseert derhalve het college om de kerk en pastorie aan te wijzen tot gemeentelijk monument en zo de waarden van deze gebouwen met welke invulling dan ook te beschermen en te behouden.

De commissie heeft daarnaast begrip voor het feit dat er naar een nieuwe bestemming gezocht moet worden. Zij is van mening dat dit mogelijk is met bescherming van de objecten d.m.v. de status gemeentelijk monument.

Namens de commissie,

De voorzitter,

Dhr. L. H. M. Quant.

*Waardestellingen 58 potentiële gemeentelijke monumenten in Bergen-NH, 2008

<u>Objectnaam</u>	<u>RK Kerk HH Paulus en Petruskerk</u>
Adres	Dorpsstraat 20
Plaats	Bergen
Architect	J.C. Leyen
Bouwjaar	1922
Type monument	Kerk

Het forse formaat van de Rooms Katholieke Petrus- en Pauluskerk zal te danken zijn aan het feit dat de kerk gebouwd werd in een tijd dat Bergen snel groeide. De plattegrond van de kerk is die van een kruiskerk, met een transept tussen koor en middenschip. Een gebruikelijke opzet voor katholieke kerken. Opvallend in deze kerk is de breedte van het transept en dientengevolge ook de kruising tussen middenschip en transept. Daarnaast valt op dat een grote toren ontbreekt. De kerk is opgetrokken in een lichte steen in staand verband op een donkere plint. Siermetselwerk is toegepast onder de dakranden, in spaarvelden en de halfronde absis. Aan de voorgevel zijn twee beelden op de hoeken twee beelden geplaatst, van Petrus en Paulus. De ramen zijn spits en zijn voorzien van gekleurd glas-in-lood. In het koor zijn bijbelse voorstellingen in het glas-in-lood uitgebeeld. De dakschilden zijn gedekt met leien. Op de kruising van middenschip en transept is een kruisingstorentje gesitueerd.

Waardestelling

1. Architectuurhistorisch

De kerk is een ontwerp van J.C. Leijen. Van zijn hand is onder meer ook restaurant Duinvermaak aan het einde van de Breelaan, het huizenblok aan de Karel de Grotelaan 11-17 en de school aan de Loudelsweg 38 en het voormalig VVV-kantoor, Oude Prinsweg 25.

Het ontwerp voor de huidige kerk dateert uit 1922. In een eerder ontwerp uit hetzelfde jaar was in de voorgevel de toren van de kerk die er al stond geïncorporeerd. Van dat plan werd afgezien en in het nieuwe ontwerp, zoals het ook is uitgevoerd, kreeg de voorgevel een modernere vormgeving. De oude toren kwam te vervallen, maar een nieuwe is er nooit voor teruggekomen.

Er hebben zich geen structurele wijzigingen voorgedaan. Bij de zij-ingang is in 1986 een hellingbaan gemaakt. In 1988 is een aanbouw gerealiseerd aan de achterzijde ten behoeve van een sociaal centrum. Het interieur wordt gekenmerkt door schoon metselwerk. Langs de binnenmuren zijn fresco's geschilderd met een kruiswegstatie door de Bergense kunstenaar Jaap Min.

2. Cultuurhistorisch

De eerste Petrus en Pauluskerk is de middeleeuwse kerk die nu bekend is onder de naam Ruinekerk. Deze kerk kwam in handen van de Hervormde gemeente. Voor de katholieken werd een schuilkerk opgericht aan de Oosterweg, totdat in 1810 een kerk aan de Dorpsstraat werd gerealiseerd. Nadat deze in 1867 was vervangen, werd in 1923 de huidige kerk opgericht.

3. Stedenbouwkundig / Situationeel

De kerk en de pastorie zijn gelegen in het centrum van Bergen, net buiten het beschermde dorpsgezicht. Het ensemble wordt omringd door groot stuk grond met landschappelijke aanleg

4. Gaafheid

De kerk heeft een aanbouw aan de achterzijde maar is voor het overige ongeschonden.

5. Zeldzaamheid

Geen opmerkingen.

Advies

De kerk bezit een hoge architectuur- en cultuurhistorische waarde als kerkgebouw naar ontwerp van de Bergense architect Leyen. Het is een fors gebouw in grotendeels gave toestand.

Geadviseerd wordt het object aan te wijzen als gemeentelijk monument tezamen met de aangrenzende pastorie, waarbij de aanbouw uit de jaren tachtig van de vorige eeuw van ondergeschikt belang is.

<u>Objectnaam</u>	<u>Pastorie</u>
Adres	Dorpsstraat 20
Plaats	Bergen

Architect	Th. Asseler
Bouwjaar	1871
Type monument	pastorie

De pastorie is van eerdere datum dan de kerk zelf. Dit heeft te maken met het feit dat de huidige kerk meerdere voorgangers heeft gekend.

De pastorie is in eerste opzet opgetrokken op vierkante plattegrond, met een verdieping en een bouwlaag onder een met grijze tuiles du nord gedekt afgeplat schilddak. Het gebouw is opgetrokken in rode baksteen. De voorgevel is drie vensterassen breed met bakstenen bloklisenen op de hoeken en tussen de vensterassen. Verder is er siermetselwerk van rode en gele baksteen toegepast onder de daklijst en in de hanenkammen boven de vensters. De houten kozijnen bevatten ramen met houten roede-verdelingen en zijn op de begane grond voorzien van glas-in-lood in de bovenlichten. De kozijnen hebben licht getoogde bovendorpels.

Waardestelling

1. Architectuurhistorisch

Architect is Th. Asseler (1823-1879). De pastorie is in 1941 verbouwd en uitgebreid met een aanbouw naar achteren. De aanblik vanaf de Dorpsstraat is zodoende onaangetast. De verbouwing betrof het vernieuwen van de trappen, het vernieuwen van de vloer in de bijkeuken en het realiseren van de badkamer. Later is blijkbaar ook een dakkapel geplaatst in de zijgevel. Ook de entree-deur is niet oorspronkelijk. Een voorname deur is hier vervuld voor een standaardformaat deur met een smal raam terzijde. Het interieur bezit nog diverse details uit de bouwtijd, waaronder stucplafonds aanwezig en een schouw.

2. Cultuurhistorisch

De cultuurhistorische waarde van pastorie wordt voornamelijk bepaald door de samenhang met de kerk.

3. Stedenbouwkundig / Situationeel

De kerk en de pastorie zijn gelegen in het centrum van Bergen, net buiten het beschermde dorpsgezicht. Het ensemble wordt omringd door een groot stuk grond.

4. Gaafheid

Het gebouw is uitgebreid en er hebben zich enkele wijzigingen voorgedaan, maar in hoofdopzet is de pastorie overwegend ongeschonden.

5. Zeldzaamheid

geen opm.

Advies

Het object bezit cultuur- en architectuurhistorische waarde als pastorie behorend bij de Petrus- en Pauluskerk en is hoofdopzet redelijk gaaf bewaard. Geadviseerd wordt de pastorie aan te wijzen als gemeentelijk monument, tezamen met de naastgelegen kerk.

Commissie voor Cultuurhistorische Kwaliteit

Bijeenkomst vrijdag 17 mei 2013

Aanwezig:

Voorzitter en leden: dhr Quant, dhr Buchner, dhr Buizer, dhr Olsthoorn

Gemeente: mw Detmar

De commissie maakt een fietstocht door het dorp Bergen.

1. De eerste stop is bij de Petrus en Pauluskerk in de Dorpsstraat.

-Stichting Bouwkunst Bergen (voorzitter en ex-voorzitter van deze stichting, de heren Hubers en Dissen zijn aanwezig) heeft een verzoek ingediend bij de gemeente voor plaatsing van de Petrus en Pauluskerk en de Pastorie op de gemeentelijke monumentenlijst.

-De commissie heeft kennis genomen van het verzoek van de stichting en notie genomen van de documentatie over kerk en pastorie (beschrijvingen) .

-De secretaris licht de commissie in over het standpunt van parochie en Bisdom.

Kort samengevat: Zij zijn geen voorstanders van aanwijzing. Zij willen -juist om kerk en pastorie goed te behouden- kijken naar herbestemmingsmogelijkheden en ontwikkelingen op het perceel. Een monumentenstatus kan belemmerend en vertragend werken. Er zijn geen plannen voor sloop of ingrijpende wijzigingen.

-De secretaris geeft aan dat het parochiebestuur bezig is met (nog niet vaste) plannen voor bouw op het perceel, om zo opbrengsten voor behoud van de kerk en pastorie te genereren.

-De commissie heeft begrip voor het feit dat in huidige tijden de kerk zoekt naar middelen om behoud te garanderen en streeft eveneens behoud en onderhoud van de panden na.

-De commissie geeft aan Kerk en Pastorie een bijzonder fraai ensemble in de context, de omgeving te vinden. Het is een karakteristiek en rustig beeld dat bescherming zou verdienen. De reeds aanwezige architectuurhistorische beschrijvingen zijn eveneens reden om deze panden als monumentaal te zien.

-De commissie treedt graag in overleg met parochie en Bisdom om met elkaar te spreken over de verschillende meningen en mogelijkheden, en daarna te adviseren.

De secretaris zal dit voorleggen.

2. Tweede stop is in het Oude Hof

Verslag gesprek 13 mei 2013, gemeentehuis Bergen, 10.30-11.30

Betreft:

mogelijke gemeentelijke monumentenstatus Petrus en Paulus kerk en pastorie aan de Dorpsstraat te Bergen.

Aanwezig:

Namens de parochie: dhr. Stoop en dhr. Nooy

Namens het Bisdom: dhr. van Geel

Namens Gemeente Bergen: dhr. Hietbrink (wethouder) en mw. Detmar

Aanleiding

Mede op verzoek van Stichting Behoud Bouwkunst Bergen bekijkt de gemeente de mogelijkheid tot aanwijzing van genoemde kerk en pastorie tot Gemeentelijk Monument (en). Conform de Erfgoedverordening heeft zij een proces in gang gezet waarbij er verschillende stappen gezet moeten worden in aanloop naar een afgewogen beslissing van het college:

- Een beschrijving van de betreffende panden (deze ligt reeds gereed vanwege een soortgelijk proces uit 2008 en voldoet nog)
- Een overleg met de eigenaren
- Een advies van de Commissie van Cultuurhistorische Kwaliteit (CCK)

Vandaag is punt twee aan de orde.

Tijdens de introductieronde is vanuit het Bisdom toegelicht hoe de (rechts)verhoudingen tussen Parochie en Bisdom zijn. (oa dat voor processen als deze, expliciet toestemming van het Bisdom nodig is)

Achtergrond

Enkele weken geleden is het parochiebestuur ook in gesprek met de gemeente geweest, niet specifiek over dit onderwerp, maar over een ontwikkeling die zij graag zou realiseren op het perceel van genoemde panden. Zo kunnen er opbrengsten gegenereerd worden die geïnvesteerd kunnen worden in de kerk en eventueel (cultureel) nevengebruik. Hiervoor is inmiddels (een week geleden) een principeverzoek ingediend. Dhr Hietbrink, mw Detmar en dhr Van Geel hebben dit verzoek nog niet gezien.

Gesprek

Wat betreft het principeverzoek:

Het parochiebestuur vraagt de wethouder of het mogelijk is het principeverzoek met spoed te behandelen in plaats van de gebruikelijke drie maanden. Mede in het licht van een mogelijke fusie met parochie Alkmaar en het feit dat de Bergense parochie bij een dergelijke fusie met meer aspecten rekening zal moeten houden dan op dit moment het geval is. De wethouder bekijkt met de afdeling vormgeving wat hier de mogelijkheden voor zijn en zal dit laten weten.

Wat betreft de mening van de parochie/ het Bisdom over de gemeentelijke monumentenstatus:

Het Bisdom geeft aan dat men hier 'niet op zit te wachten'. Er zijn plannen voor (de omgeving van) de kerk en er wordt komende periode gekeken naar een deels kerkelijke/ deels maatschappelijk invulling van de kerk. De ervaring leert dat wanneer er reeds een gemeentelijk monumentenstatus is, deze status dergelijke ontwikkelingen frustreert, omdat allerlei partijen (als voorbeeld wordt het Cuypers genootschap genoemd) er dan bemoeienis

mee kunnen en willen hebben. Ook los van een monumentale status wordt er met zorg met de panden omgegaan en worden ze voor de toekomst behouden. Wanneer de gemeente toch een Gemeentelijk monument wil aanwijzen, is de vraag dit uit te stellen tot er een definitieve beslissing is gevallen omtrent de ontwikkelingen zoals gesteld in het principeverzoek.

De gemeente geeft aan dat verwachte ontwikkelingen juist een reden zijn om ten eerste de panden te beschermen, en daarna -met status-als gemeente tezamen met de eigenaren tot plannen te komen: het is in ieders belang dat de kerk/pastorie goed gebruikt en behouden kunnen worden. Er is bezorgdheid dat ontwikkelingen kunnen leiden tot sloop of ingrijpende wijzigingen van deze architectuurhistorisch en cultuurhistorisch belangrijke objecten.

De parochie en het bisdom benadrukken dat zij de architectuurhistorische en cultuurhistorische waarden ook erkennen, en dat er geen enkel voornemen is tot sloop of ingrijpende wijzigingen. Integendeel, alles (juist ook de nieuwe ontwikkelingen) is erop gericht om de objecten goed in stand te houden. Een GM aanwijzing introduceert een extra stukje complexiteit waarvan de mogelijke gevolgen zich nu niet gemakkelijk laten voorzien. Vanuit het Bisdom wordt gesteld dat een GM aanwijzing geen garantie voor bescherming & behoud van een object is. Betrokkenheid en een goed exploitabel bestendig gebruik zijn de bepalende factoren voor een gezonde toekomst van (kerkelijk) onroerend goed. Een GM aanwijzing is in ogen van het Bisdom op dit moment juist eerder een remmende dan een stimulerende factor voor zojuist genoemde gezonde toekomst.

Tenslotte

- Wanneer het tot een aanwijzing zou komen lijken twee monumenten (kerk en pastorie apart) logischer dan één complex: hoewel de panden letterlijk en functioneel met elkaar zijn verbonden, zijn ze verschillend qua architectuur.
- De onderhoudssubsidie en het restauratiefonds, welke de gemeente aanbiedt voor gemeentelijk monumenten, zijn voor aanwezigen geen stimulans om van gedachten te veranderen en positief tegenover de monumentenstatus te staan.

Afspraken:

- Bekeken wordt door de gemeente of het principeverzoek spoedig beoordeeld kan worden en dit wordt teruggekoppeld
- Aanwezigen ontvangen de notulen van dit gesprek, de notulen van de CCK en nogmaals de brief van de stichting Behoud Bouwkunst Bergen
- Wanneer dat duidelijk is wordt een ieder op de hoogte gehouden van de termijn waarop het college zal beslissen.

Na het gesprek op schrift aangeleverd door het Bisdom en de parochie:

Een eerste korte reactie op de nagestuurde brief van de Stichting Behoud Bouwkunst Bergen:

1.

De algehele teneur van de brief is nogal suggestief; zo wordt er gesproken over:

- toekomst en voortbestaan onzeker lijkt...
- op voorhand zorg uitspreken...
- kan leiden tot bedreiging en zelfs sloop...
- SBBB uit haar bezorgdheid...

Een kort overleg door SBBB met de eigenaar van het kerkcomplex had al deze angsten en zorgen direct kunnen wegnemen.

In plaats daarvan vind de SBBB het nodig haar angsten en zorgen te delen met de gemeente en aan te dringen op "bescherming".

In het overleg met de gemeente is expliciet gesproken over de mening van het Bisdom dat voor behoud van cultureel erfgoed andere factoren belangrijker zijn dan het stempel "monument".

Daarnaast is door de parochie helder gemaakt dat er absoluut geen plannen voor sloop zijn. Alleen al de kosten voor het slopen van een dergelijk object, zal de eigenaar er van weerhouden zo'n actie te willen/kunnen ondernemen.

2.

Daarnaast worden er door SBBB alvast wat suggesties voor herbestemmen gedaan:

- Vergaderen, bijeenkomsten, zaalruimte, evenementen etc.

Er wordt zelfs gesuggereerd om aan te dringen bij de betrokken bestuurders om her te bestemmen.

Deze alinea getuigt van weinig kennis inzake de algehele herbestemmings problematiek.

De kerk is nog steeds in gebruik als vieringplek en niet onttrokken aan de eredienst. Van een daadwerkelijke herbestemming kan dus momenteel helemaal geen sprake zijn. Mocht er ooit wel sprake zijn van een volledige herbestemming dan geven de suggesties van SBBB niet direct hoop voor een mogelijk dekkende exploitatie.

3.

Het heeft weinig zin om momenteel op de "architectuurhistorische onderbouwing" in te gaan.